

پاسخنامه تشریحی

۱	گزینه ۳ (پیمان صلح حدیبیه)
۲	گزینه ۲ کتاب تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان از مشهورترین تاریخ‌نگاری‌های سلسله‌ای است.
۳	گزینه ۱ در دوران خلافت امویان، اقداماتی در نظام اداری و تأسیس دیوان‌ها انجام گرفت. یکی از اقدام‌هایی که به دستور عبدالملک مروان، خلیفه اموی انجام گرفت، برگرداندن خط و زبان دیوان از فارسی به عربی بود.
۴	
	الف نادرست دینوری از برجسته‌ترین چهره‌های تاریخ‌نگاری ترکیبی است.
	ب درست
۵	الف - ۳ (اندرزنامه) ب - ۱ (تک‌نگاری) ج - ۴ (تاریخ عمومی)
۶	منظور از نهضت ترجمه، جنبش اقتباس و انتقال آثار علمی و فرهنگی تمدن‌های ایران، یونان، مصر و هند به عالم اسلامی و ترجمه آنها به زبان عربی در دوره عباسیان بود.
۷	مشرکان، منافقان و یهودیان
۸	مسجد جامع قُرطبه و کاخ الحمراء غرناطه
۹	به سبب در اختیار داشتن اداره کعبه و برقراری رابطه تجاری با سرزمین‌های دور و نزدیک.
۱۰	از یک سو مالیات‌های سنگینی را به رومیان می‌پرداختند و از سوی دیگر اجازه نداشتند که به مقام‌های عالی برسند. علاوه بر آن، مسیحیان مصر اختلافات مذهبی شدیدی با رومیان داشتند. گروه‌هایی از پیروان آیین یهود نیز که در اسکندریه و سایر نقاط مصر پراکنده بودند، به دلیل عدم حمایت امپراتور روم از آنان در برابر مسیحیان، از او ناخشنود بودند.
۱۱	«جاهلی» و «جاهلیت» در اینجا مترادف با نادانی و فقدان علم و معرفت نیست، بلکه دلالت بر فرهنگ و اخلاق خشن، گستاخ و کینه‌جویی دارد که از خلق و خوی تند و سرکش اعضای آن جامعه سرچشمه می‌گرفت و تعصب قبیله‌ای و پیروی کورکورانه از اجداد قبیله در آن جامعه، جایگزین تعقل، منطق و بردباری شده بود.
۱۲	جزیه، مالیات سرانه‌ای بود که مردان بالغ اهل کتاب (یهودیان، مسیحیان و زرتشتیان) که به لحاظ مالی توانایی پرداخت آن را داشتند، ملزم به پرداخت آن بودند.
۱۳	دوره مغولان